

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

เรื่อง การพิจารณาอุทธรณ์ของกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค

และ

ข้อเสนอแนวความคิดเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ

เรื่อง การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตรวจสอบจำนวนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นิติกรชำนาญการ

กลุ่มงานอุทธรณ์และละเมิด กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

บทคัดย่อ

ส่วนที่ ๑ ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผู้ขอรับการประเมินได้เลือกนำเสนอผลงานในหัวข้อ การพิจารณาอุทธรณ์ของกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ ผลงานเด่นที่ผ่านมาของผู้ขอรับการประเมิน ซึ่งเนื้อหาส่วนนี้ได้้นำประสบการณ์จากการปฏิบัติหน้าที่นำมาเรียบเรียง ในรูปแบบเอกสารวิชาการ โดยได้กล่าวถึงความรู้ทางวิชาการและแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินงาน ได้แก่ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ระเบียบสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการสหภาพ แรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ กฎกระทรวง ว่าด้วยกลุ่มภารกิจ ขอบบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงานจะประกอบด้วย การดำเนินงานใน ๔ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) ตรวจสอบว่าคำสั่งที่หน่วยงานของรัฐออกเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ ๒) ตรวจสอบว่าคำสั่งดังกล่าวมีกฎหมายกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ หรือไม่ ๓) ผู้อุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ๔) ตรวจสอบคำอุทธรณ์ของ ผู้อุทธรณ์มีประเด็นข้อกล่าวอ้างข้อโต้แย้งที่จะมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองอย่างไรบ้าง เพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ กรณีเช่น ปัญหาอ้างเหตุบกพร่องโดยรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการ ซึ่งเกิดขึ้นในขั้นตอนเตรียมการก่อนมีคำสั่งทางปกครอง ซึ่งปัจจุบันเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ยังไม่มีความเชี่ยวชาญ รอบรู้ อีกทั้ง ยังไม่มีแนวทางที่เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสม ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงมีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติไม่ถูกต้อง ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยผู้ขอรับการประเมินได้เสนอข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ เพื่อให้ การพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ดังกล่าวเป็นไปโดยความถูกต้องตามหลักกฎหมาย ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ

ส่วนที่ ๒ ข้อเสนอแนวความคิดเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานตรวจสอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบการสอบความรับผิดทางละเมิด ทุกขั้นตอน รวมทั้งการทำรายงานความเห็นและการเตรียมการเอกสาร มีขั้นตอนการดำเนินการถูกต้อง และครบถ้วน ตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ขอรับการประเมินได้วิเคราะห์จากสภาพปัญหาดังกล่าว และเกิดแนวความคิดที่จะพัฒนางาน โดยผู้ขอรับการประเมินมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดทำคู่มือขั้นตอนการตรวจสอบความรับผิดทางละเมิด เพื่อนำไปใช้ ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่เกี่ยวข้อง กับสำนักงาน ปลัดกระทรวงแรงงาน ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ด้านความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้มีความชัดเจน ยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการได้ถูกต้อง ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ เป็นมาตรฐานเดียวกัน

คำนำ

ผู้ขอรับการประเมินได้นำเสนอผลงานเพื่อประกอบการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นิติกรชำนาญการ กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน การศึกษารื่องดังกล่าว เป็นผลงาน
ที่เกิดจากงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงาน โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑
ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ซึ่งผู้ขอรับการประเมินได้เลือกนำเสนอผลงาน เรื่อง การพิจารณา
อุทธรณ์ของกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค และส่วนที่ ๒ ข้อเสนอแนวคิด
เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตรวจสำนวน
ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยผู้ขอรับการประเมินได้พิจารณา
จากความยุ่งยากในการทำความเข้าใจประกอบการพิจารณา และปัญหาการขาดแนวทางในการปฏิบัติงาน
การตรวจสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ จึงได้เสนอแนวคิดเพื่อพัฒนา
การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

ผลงานเล่มนี้ผู้ขอรับการประเมินหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ
การตรวจสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับงานดำเนินการความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ
เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง
และมีคู่มือสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดที่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

สมศักดิ์ ชุนอักษร

พฤศจิกายน ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค - ง
สารบัญภาพ	จ
ส่วนที่ ๑ ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	
๑. ชื่อผลงาน การพิจารณาอุทธรณ์กรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ การประปาส่วนภูมิภาค	๑
๒. ระยะเวลาดำเนินการ	๑
๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ	๑
๓.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๓.๒ ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิด	๑
๓.๒.๑ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	๒
๓.๒.๒ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓	๓
๓.๒.๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔	๔
๓.๒.๔ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	๕
๓.๒.๕ กฎกระทรวง ว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ.๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖	๕
๓.๒.๖ ระเบียบสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการสหภาพแรงงาน รัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๕	๖
๓.๒.๗ ข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ.๒๕๔๓	๖
๔. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ	๘
๕. ผู้ร่วมดำเนินการ	๑๔
๖. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ	๑๔
๗. ผลสำเร็จของงาน	๑๔
๘. การนำไปใช้ประโยชน์	๑๔
๙. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค	๑๕
๑๐. ข้อเสนอแนะ	๑๕

ส่วนที่ ๒ ข้อเสนอแนวความคิดเพื่อพัฒนางาน

ชื่อเรื่อง การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบสำนวนตามพระราชบัญญัติความรับผิด

ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๑๖

๑. หลักการและเหตุผล

๑๖

๒. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

๑๗

๒.๑ บทวิเคราะห์

๑๗

๒.๒ แนวความคิด

๑๙

๒.๓ ข้อเสนอ

๒๕

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๒๘

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๒๘

บรรณานุกรม

๒๙

ภาคผนวก

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ ๑ แสดงขั้นตอนการการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองกรณีปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นผู้อำนาจพิจารณาอุทธรณ์	๙
แผนภาพที่ ๒ แสดงขั้นตอนการจัดทำคู่มือการตรวจสอบสำนวนตามพระราชบัญญัติความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙	๒๕

ส่วนที่ ๑ ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ชื่อผลงาน การพิจารณาอุทธรณ์ของกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ – ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑

๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

๓.๑ หลักการและเหตุผล

การพิจารณาอุทธรณ์เป็นงานในภารกิจหนึ่งของกลุ่มงานอุทธรณ์และละเมิด กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน โดยเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะดำเนินการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ที่หน่วยงานเสนอพร้อมทั้งทำความเข้าใจประกอบพิจารณาอุทธรณ์กรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ก่อนเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้มีอำนาจลงนามพิจารณาตามลำดับ ซึ่งในการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์นั้น ผู้ปฏิบัติงานจะต้องพิจารณาทั้งในส่วนของรูปแบบและเนื้อหา และประเด็นของคำอุทธรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายกับทางราชการ รวมทั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ ที่วางบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการทางปกครองของเจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่วางไว้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าเจ้าหน้าที่ได้ใช้อำนาจตามกฎหมายด้วยความเป็นธรรมปราศจากความลำเอียง และถูกต้องตามกฎหมายอันจะก่อให้เกิดผลดีต่อประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ต่าง ๆ ของเอกชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน และสร้างมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามหลักนิติธรรม

ผู้ขอรับการประเมินได้รับมอบหมายงานให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์จำนวนหลายเรื่อง ในที่นี้ผู้ขอรับการประเมินได้เลือกนำเสนอผลงานการพิจารณาอุทธรณ์ของกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค การพิจารณาอุทธรณ์เรื่องดังกล่าวนี้ ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่ได้กำหนดขั้นตอนของการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาบังคับใช้ ผู้ขอรับการประเมินต้องศึกษา วิเคราะห์ และทำความเข้าใจโดยละเอียด อีกทั้ง ผลของการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวอาจกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ต่าง ๆ ของเอกชนได้ จึงต้องพิจารณาเรื่องอุทธรณ์พร้อมทั้งให้ความเห็นทางกฎหมายโดยละเอียดรอบคอบ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ ผู้ขอรับการประเมินจึงเห็นว่า ผลงานเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ศึกษาและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้เลือกนำเสนอผลงานดังกล่าว

๓.๒ ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิด

ในการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ของกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ผู้ขอรับการประเมินได้นำความรู้ทางวิชาการมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การพิจารณาเรื่องอุทธรณ์เป็นไปอย่างถูกต้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กฎกระทรวง ว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ระเบียบสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๕ และข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนี้

๓.๒.๑ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ และมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระบุ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้น โดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๕ ให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาคำอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

๓.๒.๒ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน”หมายความว่า อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

มาตรา ๔๐ สหภาพแรงงานจะมีขึ้นได้ ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ สหภาพแรงงานต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- (๑) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง และระหว่างลูกจ้างด้วยกัน
- (๒) พิจารณาช่วยเหลือสมาชิกตามคำร้องทุกข์
- (๓) แสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้างของลูกจ้าง
- (๔) ดำเนินการและให้ความร่วมมือเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และรักษาผลประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งมีสหภาพแรงงานได้เพียงสหภาพแรงงานเดียว

มาตรา ๔๔ ข้อบังคับของสหภาพแรงงานต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ ซึ่งต้องมีคำว่า “สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ” กำกับไว้หน้าชื่อนั้นด้วย
- (๒) วัตถุประสงค์
- (๓) ที่ตั้งสำนักงาน
- (๔) วิธีรับสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพ
- (๕) อัตราเงินค่าสมัครและค่าบำรุงและวิธีการชำระเงิน
- (๖) ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
- (๗) ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการ ได้แก่ จำนวนกรรมการ การเลือกตั้งกรรมการวาระของการเป็นกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการ
- (๘) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่
- (๙) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารสหภาพแรงงาน
- (๑๐) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้จ่าย การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินอื่น ตลอดจน การทำบัญชี และการตรวจบัญชี

มาตรา ๔๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนสหภาพแรงงานในรัฐวิสาหกิจใด และตรวจสอบแล้วเห็นว่า วัตถุประสงค์ถูกต้องตามขอบเขตของมาตรา ๔๐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติถูกต้องตามมาตรา ๔๑ คำขอดังกล่าว มีข้อความตลอดจนเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้องตามมาตรา ๔๓ และข้อบังคับถูกต้องตามมาตรา ๔๔ มีรายชื่อและลายมือชื่อผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของลูกจ้างทั้งหมด แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานอันมีลักษณะเป็นครั้งคราว เป็นกาจร เป็นไปตามฤดูกาล หรือเป็นงานตามโครงการ และยังไม่มีการจดทะเบียนสหภาพแรงงานขึ้นในรัฐวิสาหกิจนั้น ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนและออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนสหภาพแรงงานให้แก่สหภาพแรงงานนั้น

คำขอจดทะเบียนรายใดมีข้อความตลอดจนเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วนถูกต้องอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานไม่ถึงร้อยละยี่สิบห้าของลูกจ้างทั้งหมดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนรายดังกล่าว ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ทราบ ถ้าผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ดำเนินการดังกล่าว ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลานั้น ให้ถือว่าคำขอจดทะเบียนสหภาพแรงงานรายดังกล่าวเป็นอันตกไป

มาตรา ๕๐ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหภาพแรงงานและการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงาน จะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่และต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ประชุมใหญ่ลงมติ

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับและการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงานตามวรรคหนึ่ง จะมีผลใช้บังคับต่อเมื่อนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนแล้ว

ให้นำมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับแก่การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ และการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงานโดยอนุโลม

มาตรา ๕๑ สมาชิกของสหภาพแรงงานในรัฐวิสาหกิจใดจะต้องเป็นลูกจ้างในรัฐวิสาหกิจนั้น ตลอดเวลาที่ยังเป็นสมาชิก

ห้ามมิให้ฝ่ายบริหารเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน

มาตรา ๕๒ กรรมการสหภาพแรงงานหรืออนุกรรมการสหภาพแรงงานตามมาตรา ๕๕ ต้องเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานนั้น

กรรมการสหภาพแรงงานซึ่งนายทะเบียนสั่งให้ออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๓ จะดำรงตำแหน่งกรรมการสหภาพแรงงานใหม่ได้ต่อเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนสั่งให้ออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๕๗ สหภาพแรงงานจะกระทำการดังต่อไปนี้ได้ ก็แต่โดยมติของที่ประชุมใหญ่

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

(๒) เลือกตั้งกรรมการสหภาพแรงงาน เลือกตั้งผู้สอบบัญชีรับรองบุคคล รายงานประจำปี

และงบประมาณ

๓.๒.๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๒๑ ในกระทรวงให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง แปรลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการกับการทำงานของส่วนราชการในกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และประสานการปฏิบัติงานของส่วนราชการในกระทรวงให้มีเอกภาพสอดคล้องกัน รวมทั้งเร่งรัดติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวง

(๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง

ในการปฏิบัติราชการของปลัดกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จะให้มีรองปลัดกระทรวงคนหนึ่ง เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการตามที่ปลัดกระทรวงมอบหมายก็ได้

ภายในกระทรวงจะออกกฎกระทรวงกำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมตั้งแต่สองส่วนราชการขึ้นไปอยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจเดียวกันก็ได้ โดยให้แต่ละกลุ่มภารกิจมีผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีคนหนึ่ง เป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจรับผิดชอบราชการและบังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกลุ่มภารกิจนั้น โดยปฏิบัติราชการขึ้นตรงมาต่อปลัดกระทรวงหรือขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี ตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง และในกรณีที่ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อปลัดกระทรวงตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

ในกลุ่มภารกิจเดียวกัน หัวหน้ากลุ่มภารกิจอาจกำหนดให้ส่วนราชการของส่วนราชการระดับกรมแห่งหนึ่งปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับสารบรรณ บุคลากร การเงิน การพัสดุ หรือการบริหารงานทั่วไปให้แก่ส่วนราชการแห่งอื่นภายใต้กลุ่มภารกิจเดียวกันก็ได้

กระทรวงใดมิได้จัดให้มีกลุ่มภารกิจ และมีปริมาณงานมาก จะให้มีรองปลัดกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการเพิ่มขึ้นเป็นสองคนก็ได้

ในกรณีที่กระทรวงใดมีการจัดกลุ่มภารกิจ จะให้มีรองปลัดกระทรวงเพิ่มขึ้นเป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจก็ได้ และให้อำนาจหน้าที่ของรองปลัดกระทรวงที่เกี่ยวกับราชการของส่วนราชการในกลุ่มภารกิจเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มภารกิจนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

กระทรวงใดมีภารกิจเพิ่มขึ้น และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีรองปลัดกระทรวงมากกว่าที่กำหนดไว้ในวรรคห้าหรือวรรคหก คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจะร่วมกันอนุมัติให้กระทรวงนั้น มีรองปลัดกระทรวงเพิ่มขึ้นเป็นกรณีพิเศษโดยจะกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคเจ็ด ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจัดให้มีการประชุมพิจารณาร่วมกันโดยกรรมการแต่ละฝ่ายจะต้องมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม และในการออกเสียงลงมติจะต้องได้คะแนนเสียงของกรรมการแต่ละฝ่ายเกินกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการฝ่ายดังกล่าวที่มาประชุมแล้วให้นำมติดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๓.๒.๔ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อ ๒ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๔) ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวง แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่า

ฯลฯ

๓.๒.๕ กฎกระทรวง ว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๑๖ กระทรวงแรงงาน มีกลุ่มภารกิจดังนี้

(ก) กลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

๒. กรมการจัดหางาน

(ข) กลุ่มภารกิจด้านประกันความมั่นคงในการทำงาน

๑. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

๒. สำนักงานประกันสังคม

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๔ และ ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ถ้ากฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้ปลัดกระทรวงเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ในกระทรวงที่มีการแบ่งกลุ่มภารกิจให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจให้เป็นอำนาจของปลัดกระทรวง

(๒) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าในกลุ่มภารกิจให้เป็นอำนาจของหัวหน้ากลุ่มภารกิจนั้น

๓.๒.๖ ระเบียบสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“สหภาพแรงงาน” หมายความว่า สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค

“ประธานสหภาพ” หมายความว่า ประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการคณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค

“ผู้แทนสมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาคที่ได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกให้เป็นผู้แทนสมาชิก โดยมีหนังสือรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกในหน่วยงาน

ข้อ ๔ การรับสมัครเลือกตั้งเป็นกรรมการให้ลงสมัครได้ ดังนี้

(๑) สมัครเป็นกลุ่ม มีจำนวนไม่เกิน ๓๐ คน

(๒) สมัครอิสระ

ข้อ ๕ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานฯ และมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๐ แห่งข้อบังคับสหภาพแรงงานฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๗ ให้สหภาพแรงงานฯ ตรวจสอบคุณสมบัติหลักฐานเอกสารของผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ถูกต้อง

๓.๒.๗ ข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๗ สมาชิกของสหภาพแรงงานต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นลูกจ้างของการประปาส่วนภูมิภาค

(๒) ไม่เป็นลูกจ้างระดับผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการจ้าง เลิกจ้าง ขึ้นค่าจ้าง ตัดค่าจ้างหรือลดค่าจ้าง

ข้อ ๘ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗

(๓) ลาออกโดยแจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียน และให้มีผลเมื่อครบเดือนที่ได้ชำระค่าบำรุงไว้แล้ว

(๔) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ หรือระเบียบของสหภาพแรงงานหรือกระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อสหภาพแรงงาน หรือประพฤติตนเป็นที่เสื่อมเสียแก่สหภาพแรงงาน และคณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ของกรรมการที่เป็นองค์ประชุมในครั้งนั้น และสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออก

(๕) ไม่ชำระหรือค้างชำระค่าบำรุงติดต่อกัน ๓ เดือน

(๖) ที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออก

ข้อ ๑๘ คณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๕ คน แต่ไม่เกิน ๓๐ คน

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกัน เพื่อดำรงตำแหน่งประธานสหภาพ รองประธานสหภาพ เลขานุการ รองประธานฝ่ายสตรี เภรฎุฎิก นายทะเบียนและตำแหน่งอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๐ กรรมการต้องมีคุณสมบัติ

(๑) เป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี

(๒) มีสัญชาติไทย

(๓) บรรลุนิติภาวะ

(๔) ไม่เป็นผู้ซึ่งนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓

สั่งให้ออกจากตำแหน่งกรรมการสหภาพแรงงานภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่มคำสั่ง

ข้อ ๓๑ ให้สหภาพแรงงานจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

(๑) ประธานสหภาพหรือกรรมการที่ประธานสหภาพมอบหมายเป็นผู้เรียกประชุม

(๒) กรรมการไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของคณะกรรมการเข้าชื่อเรียกประชุม

การประชุมในวาระหนึ่งต้องมีกรรมการเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด จึงจะถือว่าครบองค์ประชุม กรรมการทุกคนที่เข้าประชุมมีสิทธิแสดงความคิดเห็น และอภิปราย การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีหนึ่งเสียง ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด การออกเสียงจะกระทำโดยวิธีเปิดเผยหรือวิธีลับก็ได้ แล้วแต่มติในที่ประชุมจะเห็นสมควรตามแต่กรณี

การเรียกประชุมต้องทำเป็นหนังสือระบุวัน เวลา สถานที่และวาระการประชุม แจ้งให้กรรมการทุกคนทราบก่อนวันประชุมอย่างน้อย ๓ วัน เว้นแต่จะมีการนัดหมายในที่ประชุมให้กรรมการทุกคนได้ทราบล่วงหน้าแล้ว หรือมีความจำเป็นต้องเรียกประชุมด่วนก็ใช้วิธีอื่นได้

ข้อ ๓๘ กิจการดังต่อไปนี้ จะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

(๒) ถอดถอนกรรมการหรือคณะกรรมการ

(๓) เลือกตั้งกรรมการสหภาพแรงงาน เลือกตั้งผู้สอบบัญชี รับรองงบดุล

รายงานประจำปีและงบประมาณ

(๔) จัดให้มีบริการเพื่อสวัสดิการของสมาชิกหรือจัดสรรหรือทรัพย์สิน

เพื่อสาธารณประโยชน์

(๕) รวมจัดตั้งหรือเข้าเป็นสมาพันธ์แรงงาน

(๖) รับเงินช่วยเหลือจากบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย หรือคนต่างด้าวตามกฎหมาย

ว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

(๗) เลิกสหภาพแรงงานและการแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี

(๘) การโอนทรัพย์สินเมื่อเลิกสหภาพแรงงาน

๔. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ

หลักการพิจารณาอุทธรณ์ในการปฏิบัติงานราชการสิ่งจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานราชการจะต้องเรียนรู้ คือ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๓ คำสั่งทางปกครองที่ออกตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะไม่ได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งไว้คู่กรณีจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและระยะเวลาที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ การพิจารณาอุทธรณ์การจดทะเบียนของกรรมการสหภาพแรงงานการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลมายังปลัดกระทรวงแรงงานเพื่อประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง และวรรคสามแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีนายมงคล ศรีแสง สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ อุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนที่รับจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานการประปาส่วนภูมิภาคตามใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานการประปาส่วนภูมิภาค ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในฐานะนายทะเบียนเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับผู้อุทธรณ์ทั้งหมด

ผู้ขอรับการประเมินได้แบ่งขั้นตอนการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ดังกล่าวเป็น ๔ ขั้นตอน กล่าวคือการตรวจสอบว่าคำสั่งที่หน่วยงานของรัฐออกเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ การตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาการอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะหรือไม่ การตรวจสอบคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์มีประเด็นข้อกล่าวอ้างข้อโต้แย้งที่จะมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองอย่างไร และการจัดทำความเห็นทางกฎหมายเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อประกอบการพิจารณา โดยมีแผนภาพแสดงขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

กระทรวงแรงงาน

แผนภาพที่ ๑ แสดงขั้นตอนการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง
กรณีปลัดกระทรวงแรงงานเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์

ขั้นตอนที่ ๑ การตรวจสอบคำสั่งที่หน่วยงานของรัฐออกเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่
ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการตรวจสอบเป็นคำสั่งทางปกครองพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

“คู่กรณี “ หมายความว่า ผู้ยื่นคำขอหรือผู้คัดค้านคำขอ ผู้อยู่ในบังคับหรือจะอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองและผู้ซึ่งได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง เนื่องจากสิทธิของผู้นั้น จะถูกระงับกระเทือนจากผลของคำสั่งทางปกครอง

ขั้นตอนที่ ๒ การตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาการอุทธรณ์ตามกฎหมาย

ผู้ขอรับการประเมินได้ทำการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคำอุทธรณ์ของสมาชิกกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค แล้วพบว่าพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะไม่ได้บัญญัติเรื่องขั้นตอนและระยะเวลาการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาปรับบทวิเคราะห์กับเนื้อหาของการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓ บัญญัติว่า วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ และมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ผู้ขอรับการประเมินเห็นว่าการศึกษาอุทธรณ์การรับจดทะเบียนของกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค จึงต้องดำเนินการตามขั้นตอนและระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ขั้นตอนที่ ๓ การตรวจสอบการใช้สิทธิ ข้อเท็จจริง ประกอบข้อกฎหมายของผู้อุทธรณ์

ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของการยื่นอุทธรณ์ของนายมงคล ศรีแสง อุทธรณ์ตามกฎหมายของผู้อุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ และคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์มีประเด็นข้อกล่าวอ้างข้อโต้แย้งที่จะมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองอย่างไรบ้าง ปรากฏว่า กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๕๑๐/๗๕๐ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงนายมงคล ศรีแสง แจ้งการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาคตามใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว นายมงคล ศรีแสง ได้รับหนังสือและมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ อุทธรณ์การรับจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาคต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ผู้ที่ทำคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๔ ที่บัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้น โดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว ซึ่งเป็นการยื่นอุทธรณ์ตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ผู้ขอรับการประเมินได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของนายมงคล ศรีแสง สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค คำสั่งและรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลของอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในฐานะนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ รวมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และข้อกฎหมายแล้ว มีความเห็นในประเด็นอุทธรณ์ ดังนี้

๑) นายมงคล ศรีแสง อุทธรณ์ว่าการประชุมวิสามัญ ครั้งที่ พิเศษ/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ การประชุมวิสามัญครั้งที่ พิเศษ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และการประชุมสามัญ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ในประเด็นนี้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการประชุมวิสามัญครั้งที่ พิเศษ/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ เป็นการประชุมภายหลังจากที่ประธานในที่ประชุมได้ปิดการประชุมในที่นี้ โดยกรรมการบางส่วนมีมติให้เรียกประชุมและมีมติให้นายมงคล ศรีแสง ประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ้นจากตำแหน่ง นั้น ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติว่า “ข้อบังคับของสหภาพแรงงาน ต้องมีข้อความ ดังต่อไปนี้ (๗) ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการ ได้แก่ จำนวนกรรมการ การเลือกตั้งกรรมการ วาระของการเป็นกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการ (๘) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่” และตามข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓๑ กำหนดให้สหภาพแรงงานจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง เรียกว่าการประชุมสามัญ การประชุมคณะกรรมการนอกจากนี้ เรียกว่าการประชุมวิสามัญ การประชุมในวาระหนึ่งต้องมีกรรมการเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด จึงจะถือว่าครบองค์ประชุม กรรมการทุกคนที่เข้าประชุมมีสิทธิแสดงความคิดเห็นและอภิปราย การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีหนึ่งเสียง ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด การออกเสียงจะกระทำโดยวิธีเปิดเผยหรือวิธีลับก็ได้แล้วแต่มติในที่ประชุม จะเห็นสมควรตามแต่กรณี การเรียกประชุมต้องทำเป็นหนังสือระบุวัน เวลา สถานที่และวาระการประชุมแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบก่อนวันประชุมอย่างน้อย ๓ วัน เว้นแต่จะมีการนัดหมายในที่ประชุมให้กรรมการทุกคนได้ทราบล่วงหน้าแล้ว หรือมีความจำเป็นต้องเรียกประชุมด่วนก็ใช้วิธีอื่นได้ จะเห็นได้ว่าในการเรียกประชุมตามข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเรียกประชุมไว้แล้ว การที่คณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค จัดให้มีการประชุมวิสามัญครั้งที่พิเศษ/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ ต่อเนื่องทันที โดยไม่ได้มีการเรียกประชุมให้ถูกต้องตามข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ทำให้การประชุมไม่ชอบด้วยข้อบังคับของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ส่วนการรับรองมติการประชุมวิสามัญของคณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ครั้งที่ พิเศษ/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ ในการประชุมครั้งที่พิเศษ-๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ จึงเป็นอันตกไป ดังนั้น มติที่ประชุมที่ให้นายมงคล ศรีแสง ประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ้นจากตำแหน่ง จึงเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ในส่วนของการประชุมสามัญ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ที่ผู้อุทธรณ์โต้แย้งว่า การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค และเลขาธิการชอบด้วยข้อบังคับหรือไม่ นั้น เห็นว่าตามข้อ ๑๘ วรรคสอง แห่งข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค กำหนดว่า ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกัน เพื่อดำรงตำแหน่งประธานสหภาพ รองประธานสหภาพ เลขาธิการ รองประธานฝ่ายสตรี เหนียวินุก นายทะเบียนและตำแหน่งอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร เมื่อที่ประชุมใหญ่ มีมติให้นายจินดา วงศ์ประยูรศรี ดำรงตำแหน่งประธานสหภาพแรงงานฯ และมีมติให้นายปริญญา ยศแก้ว ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ นั้น การที่ผู้อุทธรณ์ ในฐานะผู้สมัครรับการเลือกตั้ง มิได้ทักท้วงโต้แย้งหรือคัดค้านใด ๆ เกี่ยวกับข้อร้องเรียนทั้งหมดเพื่อให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา แต่กลับปล่อยให้กระบวนการเลือกตั้งดำเนินการต่อไป เพื่อให้มีคณะกรรมการชุดใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้อุทธรณ์ก็ยอมรับในกระบวนการ

เลือกตั้งดังกล่าว อีกทั้ง ผู้อุทธรณ์คาดหมายได้ว่าตนเองอาจเป็นผู้ชนะการเลือกตั้งและจะทำให้ปัญหาต่าง ๆ ยุติลง แต่เมื่อปัญหาความขัดแย้งระหว่างกรรมการด้วยกันได้นำเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจของผู้แทนสมาชิก โดยผ่านมติที่ประชุมใหญ่แล้ว มีผลตรงกันข้ามกับความคาดหมายของผู้อุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จึงได้นำปัญหาดังกล่าวมาอุทธรณ์คัดค้าน เพื่อให้มีการเพิกถอนการจดทะเบียนกรรมการ กรณีเช่นนี้ย่อมถือเป็นการกระทำที่ไม่เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกด้วยกัน ตามวัตถุประสงค์ของสหภาพแรงงานการประปาส่วนภูมิภาค และปัญหาดังกล่าวก็ได้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเลือกตั้งคณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ การประปาส่วนภูมิภาค และในส่วนเรื่องของระยะเวลาการเลือกตั้งคณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาคเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องหรือไม่ เรื่องนี้ได้มีการนำเข้าสู่ที่ประชุมใหญ่เพื่อหารือกันแล้ว ผลการประชุมเป็นอย่างไรย่อมเป็นมติของที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ดังนั้น การดำเนินการเลือกตั้งจึงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย และข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาคแล้วอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ในประเด็นนี้ ฟังไม่ขึ้น

๒. ประเด็นที่นายมงคล ศรีแสง อุทธรณ์ว่า การรับจดทะเบียนคณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาคไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น

ประเด็นนี้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหภาพแรงงานและการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงาน จะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่และต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ” ในวรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับแก่การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับและการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงานโดยอนุโลม” มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนสหภาพแรงงานในรัฐวิสาหกิจใด และตรวจสอบแล้วเห็นว่า วัตถุประสงค์ถูกต้องตามขอบเขตของมาตรา ๔๐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติถูกต้องตามมาตรา ๔๑ คำขอดังกล่าว มีข้อความตลอดจนเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง ตามมาตรา ๔๓ และข้อบังคับถูกต้อง ตามมาตรา ๔๔ ให้นำนายทะเบียนรับจดทะเบียนและออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนสหภาพแรงงานให้แก่สหภาพแรงงานนั้น ฯลฯ” มาตรา ๕๖ บัญญัติว่า “กรรมการสหภาพแรงงานหรืออนุกรรมการสหภาพแรงงาน ตามมาตรา ๕๕ ต้องเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานนั้น กรรมการสหภาพแรงงานซึ่งนายทะเบียนสั่งให้ออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๓ จะดำรงตำแหน่งกรรมการสหภาพแรงงานใหม่ได้ ต่อเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่นายทะเบียนสั่งให้ออกจากตำแหน่ง” และมาตรา ๕๑ บัญญัติว่า “สมาชิกของสหภาพแรงงานในรัฐวิสาหกิจใดจะต้องเป็นลูกจ้าง ในรัฐวิสาหกิจนั้นตลอดเวลาที่ยังเป็นสมาชิก ห้ามมิให้ฝ่ายบริหารเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน” ระเบียบสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๕ กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานฯ และมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ ในข้อ ๒๐ แห่งข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๓ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๗ กำหนดให้สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ตรวจสอบคุณสมบัติหลักฐานเอกสารของผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ถูกต้อง ข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ข้อ ๙ (๔) กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงด้วยเหตุฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ หรือระเบียบของสหภาพแรงงาน หรือกระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อสหภาพแรงงานหรือประพฤติตนเป็นที่เสื่อมเสียแก่สหภาพแรงงาน และคณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ของกรรมการที่เป็นองค์ประชุมในครั้งนั้น และสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออก และข้อ ๒๐ (๔) กำหนดให้กรรมการต้องมีคุณสมบัติไม่เป็นผู้ซึ่งนายทะเบียน

ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ สั่งให้ออกจากตำแหน่งกรรมการสหภาพแรงงาน ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่มิคำสั่ง

กรณีนายทะเบียนจะรับจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงาน นั้น จะต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้จนครบถ้วน ถูกต้อง และต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้เข้ารับการสมัครเลือกตั้ง ด้วยว่าขัดต่อระเบียบหรือข้อบังคับของสหภาพแรงงานนั้น ๆ หรือไม่ ส่วนในเรื่องคุณสมบัติของกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน ๔ คน ได้แก่ ๑. นายธรรมรัตน์ ราชวัณ ๒. นายประจักษ์ ปานเนียม ๓. นางสาวรุ่งทิวา ส่องศรี และ ๔. นายอักรินทร์ ไหวพจน์กุล ขาดคุณสมบัติหรือไม่ ปรากฏจากข้อเท็จจริงในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ในวาระที่ ๓ คณะกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ได้เสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาคุณสมบัติของบุคคลดังกล่าว ปรากฏว่าการกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อสหภาพแรงงาน ฯ เท่านั้น มิได้พิจารณากรณีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาคแต่อย่างใด และมติของที่ประชุมใหญ่ที่พิจารณาคความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำตนเป็นปฏิปักษ์นั้น ไม่ถือว่าเป็นมติของที่ประชุมใหญ่ในคราวเดียวกัน มติที่ประชุมใหญ่ดังกล่าว จึงไม่ส่งผลทำให้ความเป็นสมาชิกภาพของบุคคลดังกล่าวสิ้นสุดลง อีกทั้งมิใช่เป็นกรณีที่ถูกนายทะเบียนมิคำสั่งให้ออกจากตำแหน่งกรรมการสหภาพแรงงานภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่มิคำสั่ง ตามข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ การประปาส่วนภูมิภาค ข้อ ๒๐ ดังนั้น นายธรรมรัตน์ ราชวัณ นายประจักษ์ ปานเนียม นางสาวรุ่งทิวา ส่องศรี และนายอักรินทร์ ไหวพจน์กุล กรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค จึงยังคงมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาคต่อเนื่องมาโดยตลอด ประกอบกับการประปาส่วนภูมิภาค มีหนังสือ ที่ มท ๕๕๖๑๓-๔/๖๓๑๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ แจ้งผลการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ว่า ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานฯ ทั้ง ๓๐ คน เป็นลูกจ้างที่ไม่ใช่ระดับผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการจ้าง เลิกจ้าง ขึ้นค่าจ้าง ตัดค่าจ้าง หรือลดค่าจ้าง กรรมการทั้ง ๔ คน ข้างต้น จึงมีคุณสมบัติเป็นกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ตามมาตรา ๕๖ ประกอบมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ การรับจดทะเบียนของนายทะเบียน จึงชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๕๐ ประกอบมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ในประเด็นนี้ ฟังไม่ขึ้น

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในฐานะนายทะเบียนเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ดังกล่าวทั้งหมด ผู้ขอรับการประเมิน จึงทำความเข้าใจว่าตามข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และเหตุผลดังกล่าวข้างต้นเห็นว่าคำอุทธรณ์ทั้งหมดของนายมงคล ศรีแสง ฟังไม่ขึ้น และการที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในฐานะนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ พิจารณารับจดทะเบียนนายจินดา วงศ์ประยูรศรี กับพวกรวม ๓๐ คน เป็นกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาค ตามใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปาส่วนภูมิภาคตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว เห็นควรวินิจฉัยอุทธรณ์ของนายมงคล ศรีแสง เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจลงนามต่อไป

ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำความเห็นทางกฎหมายเสนอหัวหน้าส่วนราชการ

ในขั้นตอนนี้เป็นการจัดทำบันทึกความเห็น เสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อประกอบการพิจารณา ลงนามร่างคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ และแจ้งผลและแจ้งสิทธิการฟ้องคดีให้หน่วยงาน ผู้เสนอเรื่องอุทธรณ์และให้ผู้อุทธรณ์ทราบ โดยหลังจากที่ได้ดำเนินการตรวจสอบได้ดำเนินการตรวจสอบ คำสั่งทางปกครอง ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ขั้นตอน รูปแบบและเนื้อหาของคำอุทธรณ์ ระยะเวลาอุทธรณ์ ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ รวมทั้ง ข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว จึงได้จัดทำบันทึกเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยปรากฏตามหนังสือกองกฎหมาย ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๒๐๒.๓/๓๖ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งผู้มีอำนาจ ลงนามได้พิจารณาความเห็นของผู้ขอรับการประเมินประกอบการ พิจารณาลงนามในร่างคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของหัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านประกันความมั่นคง ในการทำงาน ที่ ๐๘/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และแจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้หน่วยงานที่เสนอเรื่อง และแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองแก่สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการประปา ส่วนภูมิภาคผู้อุทธรณ์ทราบ

๕. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

(.....ไม่มี.....) สักส่วนของผลงาน (.....-.....)

๖. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้ขอรับการประเมินมีส่วนของผลงานร้อยละ ๑๐๐ โดยมีรายละเอียด ของงานที่ผู้เสนอปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้

- ๖.๑ ขั้นตอนที่ ๑ การตรวจสอบคำสั่งที่หน่วยงานของรัฐออกเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่
- ๖.๒ ขั้นตอนที่ ๒ การตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาการอุทธรณ์ตามกฎหมาย
- ๖.๓ ขั้นตอนที่ ๓ การตรวจสอบการใช้สิทธิ ข้อเท็จจริง ประกอบข้อกฎหมายของผู้อุทธรณ์
- ๖.๔ ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำความเห็นทางกฎหมายเสนอหัวหน้าส่วนราชการ

๗. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

๗.๑ ผลสำเร็จเชิงปริมาณ

ผู้มีอำนาจลงนามในร่างคำวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นชอบด้วยกับความเห็นทางกฎหมาย และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขของผู้ขอรับการประเมิน และมีคำวินิจฉัยตามความเห็นของผู้ขอรับการประเมิน

๗.๒ ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ

มีการกลั่นกรองข้อกฎหมายและข้อระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยละเอียดรอบคอบ และสามารถนำผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่มีข้อเท็จจริงลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันมาเป็นแนวบรรทัดฐาน ในการดำเนินงานด้านการพิจารณาอุทธรณ์ได้ต่อไป

๘. การนำไปใช้ประโยชน์

๘.๑ ประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์มาปรับใช้ ในการดำเนินการเรื่องอื่นๆ ในลักษณะเดียวกัน

๘.๒ ประโยชน์ต่อหน่วยงาน

การพิจารณาอุทธรณ์ที่ดำเนินการด้วยความละเอียด รอบคอบและเป็นไปตามกฎหมาย และสร้างความเป็นธรรมให้แก่คู่กรณี

๙. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค

การพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์มีประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ซับซ้อนและต่อเนื่องกัน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานต้องใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์เฉพาะทางในการพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบ

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ควรมีคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องอุทธรณ์ประจำสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนก่อนเสนอผู้มีอำนาจลงนาม และเป็นการแบ่งเบาภาระการพิจารณาคดีของศาล

๑๐.๒ ควรให้มีการอบรมหรือซักซ้อมความเข้าใจที่มีความเข้มข้นในแนวทางการปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ และกฎหมายเฉพาะ เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และวางแนวทางการปฏิบัติให้เกิดความชัดเจน และถูกต้อง

ส่วนที่ ๒

ข้อเสนอแนวความคิดเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ

ชื่อเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตรวจสอบสำนวนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๑. หลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ได้วางหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เพื่อหาตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดและจำนวนความเสียหายที่จะต้องรับผิดซึ่งสามารถบังคับให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายไปแล้ว และกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่เอง โดยเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ แต่บางครั้งหน่วยงานของรัฐไม่สามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ทั้งหมดหรือบางส่วนเนื่องจากเจ้าหน้าที่อาจไม่ยอมรับผิดชดใช้ตามที่หน่วยงานของรัฐเรียกให้ชำระได้ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างไรก็ตาม คำสั่งที่เรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของคำสั่งทางปกครอง

กลุ่มงานอุทธรณ์และละเมิด สังกัดกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน มีภารกิจในการดำเนินงานด้านการอุทธรณ์และละเมิดและหนึ่งในภารกิจที่สำคัญ คือ การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ได้รายงานความเห็นเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ว่ามีความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ส่วนราชการหรือไม่ เพียงใด ผู้ใดจะเป็นผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วเสนอความเห็นทางกฎหมาย เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาสั่งการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เที่ยงธรรม และเกิดประสิทธิภาพ

มาตรา ๘ ในกรณีหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย เพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ชดใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมให้หักส่วนแห่งรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนมิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ และเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนางานการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและโปร่งใส ผู้ขอรับการประเมินจึงเสนอแนวความคิดที่จะพัฒนาคู่มือการตรวจสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่นิติกรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำความเข้าใจทางกฎหมายประกอบการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

๒. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอแนะ

๒.๑ บทวิเคราะห์

ในการปฏิบัติงานของผู้ขอรับการประเมินเคยได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นเจ้าของเรื่องได้รายงานความเห็นการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เพื่อเสนอปลัดกระทรวงแรงงานหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ในฐานะผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการหากการนั้นไม่ถูกต้องให้สั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง ตามที่กำหนดไว้ข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด พ.ศ.๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ และตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว ๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามประเภทสำนวนการสอบสวน ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมา พบว่าหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานได้ดำเนินการสอบสวนและสรุปรายงานการสอบสวนโดยมีข้อมูลรายละเอียดและเอกสารหลักฐานยังไม่ครบถ้วนมักจะขาดความชัดเจนในข้อเท็จจริงที่มีได้สอบพยานบุคคลภายนอก พยานแวดล้อมต่างๆ รวมทั้งมิได้จัดส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องอันเป็นสาระสำคัญประกอบการพิจารณาทำให้การพิจารณาต้องล่าช้า เพราะต้องขอเอกสารเพิ่มเติมหลายครั้งเพียงพอที่จะประกอบการตรวจสอบข้อเท็จจริง และพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจจะต้องรับผิดทางละเมิด รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายจากเหตุละเมิด ตัวอย่างเช่น ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการยังไม่ได้พิจารณาสรุปความเห็นของคณะกรรมการฯ ผลการสอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องไม่สอดคล้องกัน ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานหรือไม่และต้องดำเนินการแต่งตั้งกรรมการร่วมกันหรือไม่ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ฯ ระบุมาตราของกฎหมายที่ใช้อำนาจในการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ฯ ไม่ครบถ้วน และไม่ได้ระบุกำหนดเวลาแล้วเสร็จ

จากปัญหาที่ได้พบในการตรวจสอบสำนวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ผู้ขอรับการประเมินได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

๑) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอาจจะยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหนังสือเวียนต่างๆ

๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้กำหนดแบบการสอบข้อเท็จจริงไว้ แต่ปรากฏตามหนังสือแจ้งกระทรวงการคลัง

ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว ๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ทราบว่าการรายงานความเห็นต้องทำตามแบบที่กำหนดตามหนังสือกระทรวงการคลังกำหนดไว้ด้วย

๓) ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ สามารถใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวางในการแต่งตั้งกรรมการได้ ซึ่งอาจทำให้มีการแต่งตั้งผู้มีส่วนได้เสียเข้ามาเป็นกรรมการ ทำให้การสอบข้อเท็จจริงครบถ้วนหรือข้อเท็จจริงอาจถูกบิดเบือนได้

๔) คำสั่งแต่งตั้งกรรมการฯ ระบุมาตราของกฎหมายที่ใช้อำนาจในการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ไม่ถูกต้องครบถ้วน และไม่ได้ระบุกำหนดเวลาแล้วเสร็จไว้ในคำสั่ง ทำให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมาย

๕) ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ยังไม่ได้มีความเห็นผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด จึงทำให้ต้องส่งเรื่องคืนกลับไปดำเนินการอีกครั้งทำให้เกิดความล่าช้า

จากการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวความคิดที่จะพัฒนางานการตรวจสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยการนำแนวความคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหนังสือเวียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาทำการศึกษา เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๒.๒. แนวความคิด

ผู้ขอรับประเมินได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหนังสือเวียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาทำการศึกษาเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพดังนี้

๒.๒.๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำจำกัดความ

“ละเมิด”

พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มิได้นิยามความหมาย คำว่า “ละเมิด” ว่าหมายถึงอะไร การพิจารณาความหมายว่า “ละเมิด” จึงต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด มาตรา ๔๒๐

๑ ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ หากการนั้นไม่ถูกต้องให้สั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง

ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่แก้ไขใหม่ให้ถูกต้องตามคำสั่งในวรรคหนึ่ง ภายในระยะเวลาอันสมควร ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

๒ หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว ๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิดตามประเภทสำนวนการสอบสวน

มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

การกระทำละเมิดมีองค์ประกอบ ดังนี้

(๑) มีการกระทำ

“การกระทำ” หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายโดยรู้สำนึกในการเคลื่อนไหวและอยู่ในบังคับของจิตใจผู้กระทำ และรวมถึงการงดเว้นที่จะกระทำการอันมีหน้าที่ต้องกระทำด้วยไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย ตามระเบียบปฏิบัติงาน ตามสัญญา ตามวิชาชีพ แต่ไม่รวมถึงหน้าที่ตามศีลธรรม

(๒) โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ

การกระทำโดย “**จงใจ**” หมายถึง การกระทำโดยผู้กระทำรู้สำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำของตน กล่าวคือ รู้ว่าการกระทำนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ส่วนความเสียหายจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดนั้นไม่สำคัญ การกระทำโดยจงใจมีความหมายกว้างกว่ากระทำโดย “เจตนา” ตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะการกระทำโดยเจตนาตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ผู้กระทำต้องประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นด้วย

การกระทำโดย “**ประมาทเลินเล่อ**” มีความหมายเช่นเดียวกับการกระทำโดยประมาทในทางอาญาตามมาตรา ๕๙ วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่บัญญัติว่า “การกระทำโดยประมาท ได้แก่กระทำความผิดมิใช่โดยเจตนาแต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้น จักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่”

“**ภาวะ**” หมายความว่า ขณะกระทำนั้นๆ เช่น ขณะขับรถไปตามท้องถนน หรือขณะก้มลงหยิบอาวุธปืนมาเช็กดูทำความสะอาด

“**วิสัย**” หมายความว่า สภาพภายในตัวของผู้กระทำ ก็ต้องแยกออกเป็นวิสัยคนธรรมดาคนธรรมดาก็ต้องแยกออกตามอายุ เพศ การศึกษาอบรม ความชัดเจนแห่งชีวิต และต้องแยกออกเป็นวิสัยของผู้มีวิชาชีพต่างออกไปด้วย และสำคัญที่สุดระดับของความระมัดระวังขึ้นลงตามพฤติการณ์

“**พฤติการณ์**” หมายความว่า เหตุภายนอกตัวผู้กระทำในการขับรถ พฤติการณ์ย่อหมายถึง สภาพรถ สภาพถนน สภาพแวดล้อมของถนน และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนถนนหรือในรถยนต์เอง ในการที่จะวินิจฉัยว่าผู้กระทำ กระทำไปโดยขาดความระมัดระวังหรือไม่ จะต้องสมมุติบุคคลขึ้นเปรียบเทียบบุคคลนี้จะต้องมีทุกอย่างเหมือนกับผู้กระทำเป็นบุคคลที่อยู่ในภาวะเช่นนั้นตามวิสัยและพฤติการณ์อย่างเดียวกับผู้กระทำ เว้นแต่ความระมัดระวังเท่านั้นที่จะต้องใช้ระดับของวิญญูชนจะให้เหมือนกับผู้กระทำมิได้ถ้าบุคคลซึ่งสมมุติขึ้นนี้โดยทั่วไปอาจใช้ความระมัดระวังได้ แต่ผู้กระทำขาดความระมัดระวังเช่นนั้นก็ถือว่าเป็นผู้กระทำประมาท

การกระทำโดย “**ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง**” หมายถึงการกระทำที่บุคคลได้กระทำไปโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก เช่น คาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้หรือหากใช้ความระมัดระวังสักเพียงเล็กน้อยก็คงคาดเห็นได้ว่าอาจเกิดความเสียหายขึ้นตัวอย่างเช่น นาย ก. จำเลยเผาขยะริมรั้ว ในบริเวณสถานที่ราชการทำให้มีควันดำปกคลุมถนนจนมองไม่เห็นทางข้างหน้าเป็นเหตุให้มีคนขับรถยนต์มาชนท้ายรถยนต์ของโจทก์ที่จอดอยู่ได้รับความเสียหายซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้เคยเกิดขึ้นมาแล้วหลายครั้ง แต่จำเลยก็ปล่อยปละละเลยไม่เปลี่ยนวิธีเผาขยะเป็นวิธีอื่น

การกระทำของจำเลย จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นต้น การวินิจฉัยว่าการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

(๓) โดยผิดกฎหมาย

กระทำโดยผิดกฎหมาย หมายถึงการกระทำโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือโดยไม่มีอำนาจหรือไม่มีสิทธิโดยชอบที่จะกระทำการนั้นได้ นอกจากนี้ ตามมาตรา ๔๒๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิซึ่งมีแต่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น ท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย” ดังนั้น การกระทำโดยผิดกฎหมายอันจะเป็นการกระทำละเมิด จึงหมายความรวมถึงการใช้สิทธิที่ผู้กระทำมีอยู่ตามกฎหมายทำให้บุคคลอื่นเสียหายด้วย

๒.๒.๒ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำจำกัดความ

“เจ้าหน้าที่”

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ วรรคสอง “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานกรรมการหรือฐานะอื่นใด

สำหรับลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ได้ขึ้นจะต้องอยู่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและได้กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่การพิจารณาว่าลูกจ้างคนใดเป็น “เจ้าหน้าที่” หรือไม่นั้น ต้องจำแนกตามลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลในสังกัดออกเป็น ๒ ลักษณะคือ

๑) ลูกจ้างที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่องมีการกำหนดอัตราเงินเดือนการเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษทางวินัยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่าง ๆ หรือระเบียบว่าด้วยลูกจ้างประจำหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ ถือเป็นเจ้าหน้าที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ตัวอย่าง ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยหรือพนักงานของรัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานเป็นการประจำและต่อเนื่อง มีการกำหนดอัตราเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษทางวินัย ลูกจ้างประเภทนี้มีฐานะเป็น “เจ้าหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๕๙ วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติว่า “การกระทำโดยประมาท ได้แก่ กระทำความผิดมิใช่โดยเจตนาแต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหาย แก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

๒) ลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างให้ปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวเฉพาะงานไม่ว่าจะเป็นสัญญาจ้างเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างลูกจ้างดังกล่าวกับหน่วยงานของรัฐที่ว่าจ้างย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากลูกจ้างกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ความรับผิดชอบทางละเมิดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“หน่วยงานของรัฐ”

มาตรา ๔ วรรคสาม “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งหมายถึงหน่วยงาน ๓ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

ประเภทที่ ๒ ได้แก่ รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา

ประเภทที่ ๓ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

“ผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น” คือ ผู้ปฏิบัติงานที่ไม่มีฐานะเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจและมีกฎหมายรองรับ โดยอาจได้รับการแต่งตั้งในฐานะกรรมการ เช่น กรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กรรมการเลือกตั้ง กรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรืออาจได้รับการแต่งตั้งในฐานะอื่น เช่น ผู้เชี่ยวชาญ หรือที่ปรึกษาของส่วนราชการ เป็นต้น

“การกระทำละเมิด” การกระทำละเมิดที่จะอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น จะต้องเป็นการกระทำละเมิดอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เช่น พนักงานขับรถยนต์ไปปฏิบัติหน้าที่เกิดพลิกคว่ำหรือไปเฉี่ยวชนกับรถยนต์ของบุคคลภายนอก แต่ถ้าหากว่าการกระทำละเมิดนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เช่น กรณีพนักงานขับรถยนต์ขับรถราชการเพื่อไปทำธุระส่วนตัวเกิดเฉี่ยวชนหรือพลิกคว่ำ ก็ไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัตินี้แต่อย่างใด

“ความเสียหาย” ความเสียหายที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้แก่ ความเสียหายจากการละเมิดอย่างใด ๆ ที่เกิดแก่ทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐในทางแพ่ง ไม่ว่าจะเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด เช่น รถยนต์ เรือ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ไม่ความเสียหายนั้นจะเป็นความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หรือกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะต้องชดเชยค่าเสียหายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชน อันสืบเนื่องจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำละเมิด

๒.๒.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๒.๓.๑ คำจำกัดความ

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

“ผู้แต่งตั้ง” หมายความว่า ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากการละเมิดอย่างใด ๆ แต่ไม่รวมถึงการออกคำสั่งหรือกฎ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

๒.๒.๓.๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินห้าคน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร

กระทรวงการคลังอาจประกาศกำหนดว่าในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่จำนวนเท่าใด จะให้มีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย

๑.๑ ขั้นตอนการดำเนินการ

เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้น โดยไม่ชักช้า โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการไม่เกิน ๕ คน โดยให้แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ดังนั้น เมื่อเกิดความเสียหาย หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่สืบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่าความเสียหายเกิดจากสาเหตุใด ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้พิจารณาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับ

(๑) ผู้ต้องรับผิด และ

(๒) จำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิด

ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว หากเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าการเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ แต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องรายงานผลการพิจารณาให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปทราบ เพื่อให้ปลัดกระทรวงพิจารณาอีกครั้งว่าสมควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ ต่อไปหรือไม่ ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบดังกล่าว

๑.๒ เหตุอันควรเชื่อ คือเหตุอย่างไร การพิจารณาว่ามีเหตุอันควรเชื่อหรือไม่นั้น จะต้องปรากฏข้อเท็จจริงที่ใช้ประกอบการพิจารณาอย่างเพียงพอ ถ้าหากไม่เพียงพอก็ต้องสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นก่อนแล้วนำมาพิจารณา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการจะเชื่อหรือไม่ เชื่อต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนถึงขนาดที่เมื่อได้พิจารณาข้อมูลเบื้องต้นแล้วปราศจากข้อสงสัยใด ๆ สำหรับกรณีที่สอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วยังเป็นที่สงสัยว่า เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่หรือไม่ หรือไม่แน่ชัดว่าเกิดจากเหตุใด เช่นนี้ ต้องถือว่ามีความเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดขึ้นสอบสวนในกรณีนั้นๆ

๑.๓ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้แต่งตั้งมีส่วนได้เสีย หรือเกี่ยวข้องกับการพิจารณาความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการได้ เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้เสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาสูงขึ้นไป ๑ ระดับ เพื่อเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๑๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อมิให้ผลการพิจารณาความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ในเรื่องนั้นต้องเสียไป

๑.๔ กรณี เมื่อความเสียหายเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่ง และหรือความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ผู้มีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด ได้ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด หรือผู้ซึ่งระเบียบกำหนดให้เป็นผู้รับแจ้งบรรดาที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ดังนั้น การตรวจสอบคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่นั้น ในการดำเนินการใดๆ จะต้องมีการเข้าร่วมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ในการประชุมก็เช่นเดียวกัน คณะกรรมการต้องเข้าร่วมไม่น้อยกว่ากึ่ง จึงจะถือเป็นองค์ประชุม มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการที่ไม่เห็นด้วยก็สามารถทำความเห็นแย้งได้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวง รับฟังพยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเอกสาร วัตถุหรือสถานที่ และพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้โอกาสเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือข้อโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเสร็จให้เสนอความเห็นไปยังผู้แต่งตั้ง ถ้าผู้แต่งตั้งขอให้ทบทวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาที่ผู้แต่งตั้งกำหนด ความเห็นของคณะกรรมการต้องมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ชัดเจน และต้องมีพยานหลักฐานสนับสนุนผลการพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดที่เสนอความเห็นไปยังผู้แต่งตั้ง จะต้องมีการละเอียดดังนี้

๑. สาเหตุที่เกิดความเสียหาย
๒. จำนวนหรือมูลค่าความเสียหาย
๓. ผู้ที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหาย
๔. ความรับผิดชอบที่ต้องรับผิดชอบแต่ละคนต้องชดใช้
๕. สรุปความเห็นของคณะกรรมการ

ตามนัยข้อ ๑๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

สำหรับคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่กำหนดเวลาแล้วเสร็จ หากมีความจำเป็นต้องขยายเวลา ควรขยายเวลาเฉพาะกรณีที่เป็น และไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยให้ถือกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จนั้นเป็นระยะเวลาเร่งรัดการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เนื่องจากเหตุขาดอายุความ

๒.๒.๓.๓ การตรวจสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ หากการนั้นไม่ถูกต้องให้สั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง

ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่แก้ไขใหม่ให้ถูกต้องตามคำสั่งในวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาอันสมควร ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

๒.๒.๔ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๘๖ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ทหรือแนวปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ว่ากรณีเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่และไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ หรือไม่เพราะเหตุใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นตามประเด็นข้อหารือ ดังนี้

กรณีทรัพย์สินของทางราชการเกิดความเสียหาย หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่สอบสวน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่าความเสียหายเกิดจากสาเหตุใด ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้พิจารณาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าว แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามที่กำหนดในข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ส่วนกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้พิจารณาการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ก็ไม่ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องรายงานผลการพิจารณาให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแล หรือควบคุมการปฏิบัติงาน

ของบุคคลดังกล่าวทราบ เพื่อให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีแล้วแต่กรณีพิจารณาว่าสมควรดำเนินการ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไปหรือไม่

๒.๓ ข้อเสนอแนะ

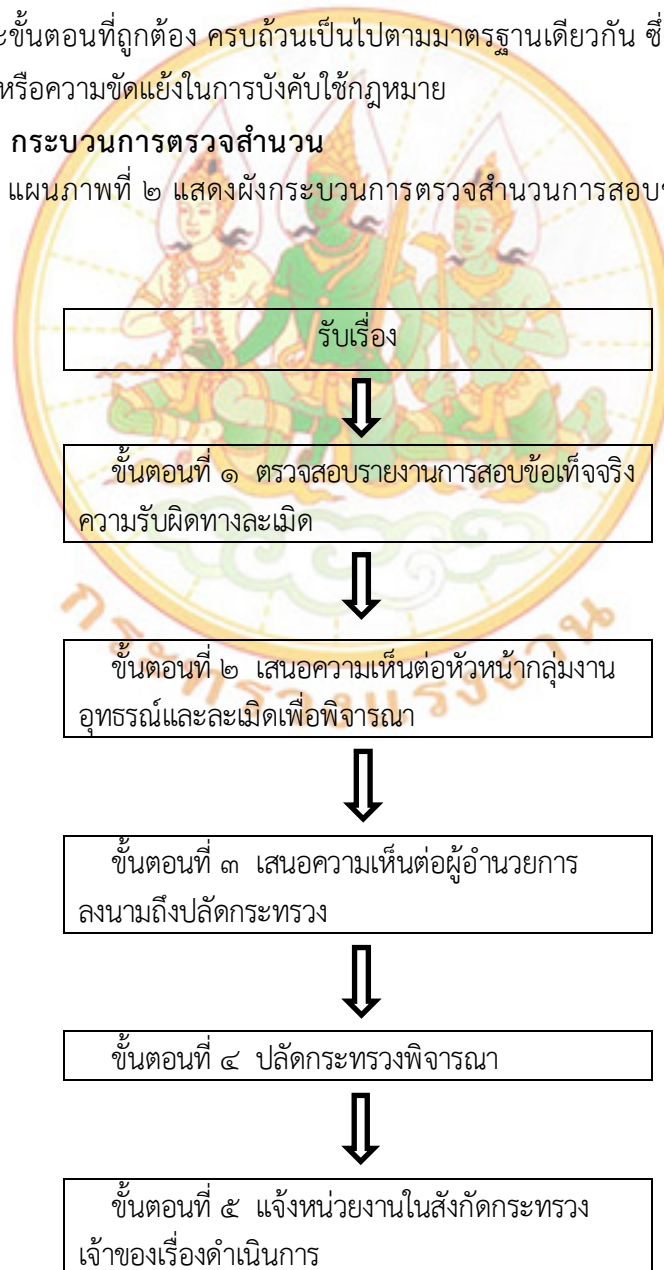
ให้มีการจัดทำคู่มือตรวจสอบสำนวนตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๒.๓.๑ วัตถุประสงค์

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานตรวจสอบสำนวนตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๘ และระเบียบ หนังสือเวียน เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินงานตรวจสอบสำนวนรายงานการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยมีหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่ถูกต้อง ครบถ้วนเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้ไม่เกิดปัญหา การตีความกฎหมายหรือความขัดแย้งในการบังคับใช้กฎหมาย

๒.๓.๒ กระบวนการตรวจสอบสำนวน

แผนภาพที่ ๒ แสดงผังกระบวนการตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ ของเจ้าหน้าที่

๒.๓.๓ ขอบเขต

รับเรื่องจากส่วนราชการเพื่อตรวจสอบ วินิจฉัย ตรวจสอบความถูกต้อง กลั่นกรอง การดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การวินิจฉัยว่ามีความเสียหายที่เกิดขึ้น แก่ส่วนราชการหรือไม่เพียงใด ผู้ใดจะเป็นผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วเสนอความเห็น ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาสั่งการตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๓.๔. ความรับผิดชอบ

นิติกรผู้ปฏิบัติงานกลุ่มงานอุทธรณ์และละเมิด กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

๒.๓.๕ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

๑) รับเรื่องลงทะเบียนรับเรื่องที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นเรียงลำดับก่อนหลัง ตามความเร่งด่วน อายุความและวันลงทะเบียนรับเรื่อง เพื่ออำนวยความสะดวกลำดับความคิด การสืบค้น การติดตาม และป้องกันการสูญหาย

๒) ขั้นตอนตรวจสอบสำนวนรายงานการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

๒.๑ ตรวจสอบสำนวนเอกสารประกอบสำนวนความรับผิดชอบทางละเมิดครบถ้วน ตามเกณฑ์กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดหรือไม่ ลงทะเบียนความรับผิดชอบทางละเมิดและแพ่ง

๒.๒ ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของผู้ใช้อำนาจและความชอบด้วยกฎหมาย ในกระบวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

๒.๓.๖ การตรวจสอบสำนวนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๑) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ

- ระบุรายละเอียดความเสียหายของทางราชการ
- ระบุความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐของหน่วยงานใดบ้าง
- กรรมการต้องไม่เกิน ๕ คน
- กรรมการหรือผู้แต่งตั้ง ต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องที่สอบสวน
- ผู้แต่งตั้งต้องมีอำนาจ เช่น ปลัดกระทรวง/อธิบดี/ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้รับมอบอำนาจ
- กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความเสียหายหลายหน่วยงาน ต้องแต่งตั้งกรรมการร่วมกัน
- คำสั่งระบุมาตราของกฎหมายที่ให้อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการ
- กรณีเป็นคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด ระบุคำสั่งมอบอำนาจของปลัดกระทรวง/อธิบดี
- กรณีสั่งตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายให้ระบุคำสั่งที่มอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนด้วย
- คำสั่งระบุกำหนดเวลาแล้วเสร็จ (๖๐ วัน นับแต่วันแต่งตั้งกรรมการ)

๒) การสอบสวนและรายงานการสอบสวน

- มีรายงานการประชุมคณะกรรมการ
- แบบฟอร์มคำให้การของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นไปตามแบบสล ๑ แนบท้ายหนังสือ

ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว ๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

- มีการแจ้งและให้โอกาสผู้ที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ทราบข้อเท็จจริง และชี้แจงโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน

- รายละเอียดในการสอบสวนในแต่ละเรื่องเป็นไปตามแนวทางในหนังสือที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว ๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

- รายงานการสอบข้อเท็จจริงมีการสรุปข้อเท็จจริง

- รายงานการสอบข้อเท็จจริงมีการสรุปจำนวนความเสียหาย

- รายงานการสอบข้อเท็จจริงมีความเห็นของคณะกรรมการว่า ผู้ใดต้องรับผิดชอบหรือไม่ ต้องรับผิดชอบในสัดส่วนจำนวนเท่าใด และระบุข้อกฎหมายตามกฎหมายตามมาตราใด

- สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่เป็นไปตามแนวทางของหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐

- มีความเห็นของผู้สั่งแต่งตั้ง และวัน เดือน ปี ที่สั่งการ เช่น เห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ทั้งกรณีสั่งแต่งตั้งผู้เดียวและแต่งตั้งร่วมกัน

- กรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฯร่วมกัน หากผู้สั่งแต่งตั้งมีความเห็นต่างกัน ต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณา

๓) การออกคำสั่งหรือหนังสือเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

- คำสั่งให้ชดใช้กรณีละเมิดกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๒

- ผู้ลงนามในคำสั่งหรือหนังสือมีอำนาจ (อธิบดี/ปลัดกระทรวง) ถ้าเป็นผู้รับมอบอำนาจ ให้ระบุคำสั่งมอบอำนาจ

- กรณีเป็นคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด ระบุคำสั่งมอบอำนาจของปลัดกระทรวงด้วย

- ในคำสั่งเรียกชดใช้ค่าเสียหายต้องแจ้งสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๘ และมาตรา ๗๔

แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

- มีการแจ้งคำสั่งและมีหลักฐานการทราบคำสั่ง เช่น ไปรษณีย์ตอบรับ หรือลงนามรับทราบคำสั่งในเอกสาร

- กรณีเจ้าหน้าที่ละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่และมีคำสั่งให้ชดใช้เงินแล้วไม่ยอมชดใช้ ต้องมีหนังสือเตือนให้ชดใช้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ หลักฐานการรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบก่อนมีคำสั่ง ต้องมีสำเนาหนังสือ

ของกระทรวงการคลังหรือกรมบัญชีกลางแนบมาด้วย

- การออกคำสั่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้สั่งภายในกำหนดอายุความหรือไม่

- กรณีจะต้องบังคับทางปกครอง กรณีไม่ชำระเงินชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต้องดำเนินการ มาตรา ๖๓/๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

- ส่งเรื่องให้กลุ่มงานคดีและนิติกรรมสัญญา กรณีจะต้องดำเนินคดีแพ่งหรือสำนักงาน ปลัดกระทรวงแรงงานถูกฟ้อง

๔) ศึกษาวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย

วิเคราะห์ การปรับ ข้อเท็จจริง เข้ากับ ข้อกฎหมาย ความเห็นของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงแรงงาน เพื่อถ่วงดุลความถูกต้องของการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด

๕) จัดทำบันทึกสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พร้อมความเห็นเสนอต่อปลัดกระทรวงแรงงาน โดยมีความเห็น เป็น ๓ รูปแบบ เห็นด้วย เห็นด้วยและให้แก้ไขเพิ่มเติม ไม่เห็นด้วยพร้อมเสนอแนวทางที่ถูกต้อง

๖) เสนอความเห็นต่อผู้อำนวยการกองลงนามถึงปลัดกระทรวงแรงงาน ถ่วงดุลตรวจสอบรายงานความรับผิด ทางละเมิดมีความถูกต้อง หรือไม่

๗) ปลัดกระทรวงแรงงานพิจารณา

๗.๑ กรณี ปลัดกระทรวงเห็นชอบตามหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน ให้ดำเนินการส่งหนังสือแจ้งหน่วยงานดังกล่าวพร้อมส่งสำนวนกลับคืน

๗.๒ หากมีดำเนินการไม่ถูกต้องปลัดกระทรวงไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิดของหน่วยงานในสังกัด/สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ดำเนินการให้ถูกต้องแล้วเสนอปลัดกระทรวงแรงงานหรือรัฐมนตรีอีกครั้ง

๘) แจ้งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานหรือสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน เจ้าของเรื่องดำเนินการ

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางและขั้นตอนในการดำเนินการอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในการพิจารณาตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเร็วยิ่งขึ้น และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๓. ป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน และลดการเกิดข้อพิพาทในการฟ้องร้อง เป็นคดีความ

๔. เป็นข้อมูลในการปรับปรุง และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๔.๑ ผลสำเร็จเชิงปริมาณ

มีคู่มือในการปฏิบัติงานด้านความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ปลัดกระทรวงแรงงาน จำนวน ๑ เล่ม

๔.๒ ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ได้ศึกษาแนวทางปฏิบัติงาน ได้ตามขั้นตอนที่กฎหมายได้อย่างรวดเร็ว

บรรณานุกรม

- คณะวิชาการ The Justice Group.พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
ชูชาติ อัศฺโรจน์. คำอธิบายพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๕๕ น. ๔๐ - ๔๗.
- พิชัย นิลทองคำ. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ - ๖ อาญา ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม
กรุงเทพมหานคร: อททยา มิเลินเนียม, ๒๕๕๐ น. ๑๗๙ - ๑๘๖.

ภาคผนวก

๑. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙
๔. กฎกระทรวง (ฉบับที่ ๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๐
๕. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๐ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๘
เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
๖. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว ๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐
เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามประเภทของสำนวนการสอบสวน
๗. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๑๔๑๒.๒/ว ๒๑๗ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑
เรื่อง การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
๘. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐
เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
๙. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดที่ไม่ต้องรายงานกระทรวงการคลังตรวจสอบ
ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

แนวทางการสอบสวนตามประเภทสำนวน (๑ - ๖)

๑ กรณีทุจริตทรัพย์สิน

(๑) วันเวลา เกิดเหตุ

(๒) ชื่อ ตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของผู้กระทำผิดทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยปกติ

(๓) การกระทำและพฤติการณ์ในการกระทำทุจริต

(๔) ชื่อ ตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ร่วมกัน หรือเกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้บังคับบัญชาตามสายงาน

(๕) รายละเอียดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งผู้บังคับบัญชา ให้ระบุชื่อ และตำแหน่งว่าตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และหรือทางปฏิบัติที่ถูกตั้งควรเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับการกระทำที่เกิดขึ้นจริง พร้อมแผนภูมิประกอบเปรียบเทียบระหว่างกรณีทางปฏิบัติที่ถูกตั้งกับการกระทำที่เกิดขึ้นจริง

(๖) กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเกี่ยวกับงานในหน้าที่นั้นๆ หรืองานที่ได้รับมอบหมาย มีอย่างไร

(๗) หลัก และวิธีปฏิบัติโดยปกติของงาน

(๘) หลักฐาน และเอกสารที่ผู้ทุจริตได้กระทำ หรือหลักฐานที่ผู้ทุจริตจะต้องกระทำ แต่ได้ละเว้นไม่กระทำ

(อาจจะตรวจจากเอกสารที่มีอยู่ก็ได้)

(๙) รายการ และจำนวนเงินที่ทุจริต

(๑๐) เอกสารแจ้งความร้องทุกข์ สำเนาสำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ และความเห็น (ถ้ามี) ตลอดจนผลการฟ้องคดี

(๑๑) กรณีมีการระบุว่าลายมือชื่อปลอม ได้มีการส่งหลักฐานให้ผู้ชำนาญของกองพิสูจน์หลักฐานตรวจสอบหรือไม่ ถ้ามีขอรายงานผลการพิสูจน์ดังกล่าว

(๑๒) การเรียกร้อง หรือการฟ้องคดีกับธนาคารผู้จ่ายเงิน (ถ้ามี)

(๑๓) ในกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเช็ค ขอสำเนาเช็ค สำเนาใบเสร็จรับเงิน เอกสารประกอบการ สั่งจ่ายเช็ค ผู้มีอำนาจสั่งจ่าย หลักฐานการได้รับชำระหนี้ และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

(๑๔) พฤติการณ์และกรณีแวดล้อมอื่นๆ เช่น ผู้ทุจริตเป็นชอบเล่นการพนัน ภาวะแห่งจิตใจ ฯลฯ

(๑๕) ความเห็นและผลการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และผลการดำเนินคดีอาญา (ถ้ามี)

(๑๖) กรณีมีการทุจริตเกิดขึ้นกรณี ให้แยกการสอบสวนเป็นรายกรณี พร้อมความเห็นว่าคุณกระทำทุจริต และผู้บังคับบัญชาจะต้องรับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร และเป็นจำนวนเงินเท่าใด

(๑๗) บันทึกการให้ปากคำของผู้ที่เกี่ยวข้อง และโดยเฉพาะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบ หรืออาจจะต้องรับผิดชอบนี้ ต้องให้บุคคลดังกล่าวได้มีโอกาสที่จะทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และเป็นธรรม และให้มีโอกาสโต้แย้ง และแสดงพยานหลักฐานของตนด้วย โดยต้องมีได้กระทำการใดอันเป็นการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำ โดยมีขอบด้วยประการอื่น

(๑๘) กรณีช่วงระยะเวลาที่เกิดความเสียหาย มีผู้รับผิดชอบ และเกี่ยวข้องหลายคน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้รับผิดชอบ หรือที่เกี่ยวข้อง และหรือมีการโยกย้ายให้ระบุรายละเอียดช่วงเวลา ที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบ และจำนวนความเสียหาย ซึ่งเกิดในช่วงระยะเวลาดังกล่าวพร้อมแผนภูมิประกอบ

๒. กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ

(๑) กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

(๒) สำเนารายงานความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเหตุที่ทำให้ทราบว่ามี การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และความเห็นหรือผลการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และผลการดำเนินคดีอาญา (ถ้ามี)

(๓) กรณีกำหนดราคากลางสูงกว่าราคาค่าก่อสร้าง

ก. รายละเอียดแสดงวิธีการคำนวณค่าแพคเตอร์เอฟ (ถ้ามี)

ข. แหล่งที่มาของราคาวัสดุที่ใช้กำหนดเป็นราคากลาง

ค. ราคาวัสดุแยกเป็นประเภท ชนิด พร้อมราคา

(๔) กรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ

ก. ขั้นตอนการดำเนินการก่อนมีการประกาศสอบราคา ประกวดราคา จัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีพิเศษหรือก่อนมีการตกลงราคา แล้วแต่กรณี

ข. ประกาศสอบราคา ประกวดราคา ฯลฯ

ค. รายชื่อกรรมการที่แต่งตั้งตามระเบียบทุกคน

ง. รายละเอียดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งผู้บังคับบัญชา ระบุชื่อและตำแหน่งตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และหรือทางปฏิบัติที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับการกระทำที่เกิดขึ้นจริง พร้อมแผนภูมิประกอบเปรียบเทียบระหว่างกรณีทางปฏิบัติที่ถูกต้องกับการกระทำที่เกิดขึ้นจริง

จ. รายงานผลการปฏิบัติงาน และความเห็นของเจ้าหน้าที่ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกคณะ

ฉ. หากมีการยกเลิกการสอบราคา ประกวดราคา ขอเหตุผลพร้อมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

ช. ความเห็นของผู้สั่งซื้อ สั่งจ้าง

(๕) จำนวนเงินที่ถือว่าทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

๓. กรณีคนร้ายกระทำโจรกรรม หรือเข้าไปลักทรัพย์ในสถานที่ราชการ

(๑) ข้อเท็จจริงทั่วไป และรายละเอียดของทรัพย์สินที่เสียหาย

ก. วัน เวลาที่เกิดเหตุ

ข. เป็นทรัพย์สินชนิดใด อยู่ที่ใด บริเวณนั้นมีทรัพย์สินอื่นที่ไม่ได้ถูกลักไปอยู่ด้วยหรือไม่ (ถ้ามี) มีอะไรบ้าง (อธิบายโดยละเอียด หรือแยกเป็นรายการ)

ค. รายการ และมูลค่าของทรัพย์สินที่หายทั้งก่อน และหลังคำนวณค่าเสื่อมราคา

(๒) อาคาร และสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน

ก. ลักษณะของอาคาร ทางเข้า ทางออก ร่องรอยที่คนร้ายเข้าไป และออกจั่วรอบขอบซิดหรือไม้ อย่างไร
แผนผังบริเวณอาคาร หรือสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินที่สูญหาย

ข. พฤติการณ์ที่คนร้ายเข้าไปในอาคาร และทำการลักทรัพย์อย่างไร (ถ้าไม่พยานหลักฐานแน่นอนก็ควร
สันนิษฐาน)

ค. สถานที่เก็บทรัพย์สินเป็นอย่างไร เช่น ตู้เหล็ก ตู้ไม้ ฯลฯ และลักษณะอย่างไร มีลิ้นชัก หรือมีของอื่นเก็บ
รวมอยู่ด้วยหรือไม่ ถ้ามีอะไรบ้าง ความมั่นคงแข็งแรงของที่เก็บทรัพย์สินนั้น เช่น เป็นตู้เหล็ก มีกุญแจ ฯลฯ
และตั้งอยู่ในตอนใดของอาคาร

ง. มีของอื่นที่ไม่หายเก็บรวมอยู่ในที่เก็บทรัพย์สินนั้นหรือไม่

จ. กุญแจอาคาร กุญแจสถานที่เก็บทรัพย์สินเก็บรักษาไว้ที่ใด ผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบ หรือเก็บรักษาและสูญหาย
หรือเสียหายไปในขณะเกิดเหตุหรือไม่

(๓) ระเบียบ คำสั่ง และมาตรการในการป้องกันรักษาทรัพย์สิน

ก. ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่เกี่ยวกับการป้องกันดูแลรักษาทรัพย์สินกำหนดไว้อย่างไร

ข. มีการจัดเวรยามหรือไม่ ถ้ามี จัดเวรยามไว้อย่างไร

ค. ใครมีหน้าที่อยู่เวรยาม และตรวจเวรในระหว่างทรัพย์สินเสียหาย หรือสันนิษฐานว่าเป็นผู้มีหน้าที่เวรยามใน
ระหว่างทรัพย์สินเสียหาย ให้ระบุชื่อ ตำแหน่ง และการปฏิบัติหน้าที่เวรยามเหล่านั้น

ง. เจ้าหน้าที่เวรยาม และผู้ตรวจเวรได้ปฏิบัติอย่างไร หรือละเลยต่อหน้าที่อย่างไร

จ. นอกจากเวรยามแล้วยังมีมาตรการอื่นที่ใช้สำหรับป้องกันอันตรายของทรัพย์สินด้วยหรือไม่

ฉ. บันทึกการตรวจเวรยามในช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

(๔) ใครมีหน้าที่รับผิดชอบ หรือดูแลรักษาทรัพย์สิน และมีหน้าที่อย่างไร

(๕) ภาพถ่ายสีของอาคาร และสถานที่เก็บทรัพย์สินทางเข้าทางออกของคนร้ายและภาพถ่ายบริเวณรอบๆอาคาร
และสถานที่เกิดเหตุ

(๖) พฤติการณ์ และกรณีแวดล้อมอื่นๆ

(๗) การร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน รายงานการสอบสวน ความเห็นของพนักงานสอบสวน และความเห็น
ของพนักงานอัยการ (ถ้ามี)

๔. กรณียานพาหนะเกิดอุบัติเหตุเสียหาย

(๑) ข้อเท็จจริงทั่วไป

ก. วัน เวลาเกิดเหตุ

ข. ชื่อ ยี่ห้อ และเลขทะเบียนรถ

ค. ชื่อผู้ขับ และฐานะตำแหน่ง

ง. ชื่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา หรือควบคุมดูแลรถ ตลอดจนอำนาจหน้าที่

จ. รายการ และมูลค่าของทรัพย์สินที่สูญหาย (ก่อนและหลังหักค่าเสื่อมราคา)

ฉ. มีผู้บาดเจ็บ หรือผู้เสียชีวิตหรือไม่

(๒) การตรวจสอบสาเหตุที่เกิดขึ้น

ก. ตรวจวัตถุพยาน เช่น คันชัก คันส่ง พวงมาลัย เครื่องยนต์ ฯลฯ

ข. ร่องรอยล้อและเบรก (ถ้ามีขอภาพถ่ายประกอบ)

ค. รถคู่กรณีมีหรือไม่ ถ้ามีจะต้องสอบตามข้อ (๑) – (๒) ก-ข. ด้วย

ง. อัตราวิ่งของรถขณะเกิดเหตุ และก่อนหน้านั้น ตลอดจนพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องอื่น

จ. สภาพของทาง หรือพื้นถนน

ฉ. สาเหตุภายนอกที่เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น คนวิ่งตัดหน้า สัตว์วิ่งตัดหน้า ฯลฯ

ช. ระยะห่างระหว่างรถคันหน้า และรถคันหลัง (ในกรณีเกิดเหตุชนท้าย)

ซ. พฤติการณ์อื่นๆ

(๓) สภาพของรถก่อนใช้

ก. ตรวจสอบสภาพก่อนใช้อย่างไรหรือไม่

ข. สภาพของรถเป็นอย่างไร เช่น เบรก พวงมาลัย ยาง และประวัติการบำรุงรักษา ฯลฯ

(๔) สภาพของพื้นถนน หรือทางเป็นอย่างไร สภาพความกว้างของถนน และไหล่ถนน และใช้วิ่งได้ ก็ช่องทาง (ขอภาพถ่ายประกอบ)

(๕) เมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วมีการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนหรือไม่ ถ้าไม่มีการแจ้งความ ขอทราบเพราะเหตุใดจึงไม่แจ้งความ

(๖) ถ้ามีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต มีการร้องทุกข์และสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือไม่ พร้อมความเห็นของพนักงานอัยการ (ถ้ามี)

(๗) ระเบียบข้อบังคับในการใช้รถมีอย่างไร

(๘) นำรถไปใช้ในราชการหรือไม่ ถ้าไปใช้ในราชการขอหลักฐานการขอใช้รถที่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา

(๙) ผู้ขับขี่มีใบอนุญาตขับขี่หรือไม่ หรือได้ขับรถมาแล้วนานเท่าใด

(๑๐) สภาพแห่งจิตใจ หรือสภาพแห่งร่างกายของผู้ขับเป็นอย่างไร เช่น ขับรถแล้วเป็นปกติขับรถในขณะที่เมามสุรา เคยเป็นโรคลมบ้าหมู หรือมีประวัติเป็นโรคหัวใจหรือต้องขับรถติดต่อกันเป็นเวลานาน

(๑๑) รายงานผลการตรวจวัดแอลกอฮอล์ในร่างกายของผู้ขับขี่

(๑๒) อื่นๆ อันเป็นพฤติการณ์เฉพาะกรณี

(๑๓) บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้เสียหายฟ้องเรียกค่าเสียหายจากทางราชการหรือไม่ ผลคดีเป็นอย่างไร

๕. กรณีสถานที่ราชการเกิดเพลิงไหม้

(๑) ข้อเท็จจริงทั่วไป

วันเวลาที่เกิดเพลิงไหม้ ตัวอาคารที่เกิดเพลิงไหม้ และลักษณะของอาคาร เช่น คอนกรีต เสริมเหล็ก ฯลฯ มูลค่า และรายการทรัพย์สินที่ถูกเพลิงไหม้แยกจากตัวอาคารที่ต้องซ่อมแซม

(๒) การตรวจสอบสาเหตุ

- ก. วัตถุประสงค์ และร่องรอยที่เหลือจากเพลิงไหม้เพื่อนำมาสันนิษฐานว่าเกิดจากสาเหตุใด (ถ้าเป็นเพลิงไหม้จากที่อื่นที่เห็นชัดแจ้งแล้วลูกถามมา อาจจะไม่ต้องสอบปัญหานี้ก็ได้)
- ข. ประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์เพลิงไหม้ก่อนจะมีลักษณะรุนแรง (ถ้ามี) ที่จะชี้แจงว่าต้นเพลิงอยู่ตำแหน่งใด
- (๓) มาตรการในการป้องกันเพลิง
- ก. มีการจัดเจ้าหน้าที่เวรรักษาการ และดูแลสถานที่หรือไม่ อย่างไร
- ข. ระเบียบ หรือคำสั่งที่เกี่ยวกับการจัดเจ้าหน้าที่รักษาการดังกล่าวใครเป็นผู้วางระเบียบหรือออกคำสั่ง
- ค. ได้มีการปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการอย่างไร หรือไม่ ในระหว่างเวลาเกิดเพลิงไหม้
- (๔) บุคคลที่เกี่ยวข้องที่เข้าทำงาน หรือปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำ หรืออยู่อาศัยในอาคารหลังนั้น สอบพฤติการณ์รายละเอียดในการทำงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ หรืออยู่ในอาคารหลังนั้นครั้งสุดท้ายก่อนก่อนเพลิงไหม้
- (๕) การร้องทุกข์ และการสอบสวนของพนักงานสอบสวน และความเห็นของเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน ตลอดจนความเห็นของพนักงานอัยการ
- (๖) ข้อสันนิษฐาน หรือข้อพิสูจน์สาเหตุที่เกิดเพลิงไหม้ อาจเป็นกรณีต่อไปนี้
- ก. ไฟฟ้าช็อต มีผู้ใดกระทำโดยประมาทหรือไม่อย่างไร
- ข. เป็นการลอบวางเพลิงหรือไม่ รู้ตัวและจับตัวผู้ต้องหาได้หรือไม่
- ค. สาเหตุเกิดจากความประมาทของบุคคลหรือไม่ เช่น ทิ้งก้นบุหรี่ในที่ติดไฟง่าย ติดหลอดไฟฟ้าไว้ในที่อับ และมีวัตถุที่ติดไฟได้ง่าย
- ง. เหตุนอกเหนือการควบคุม เช่น พายุพัดแรง เสาไฟฟ้า โคนลงมาทำให้สายไฟเกิดลัดวงจร และสายไฟอยู่ใกล้อาคาร ฯลฯ

๖. กรณีภัยธรรมชาติ (วาตภัย อุทกภัย ไฟป่า ฯลฯ)

- (๑) วัน เวลาที่เกิดเหตุ
- (๒) เหตุที่ทำให้เกิดความเสียหาย
- (๓) รายการ และมูลค่าทรัพย์สินที่เสียหาย
- (๔) สภาพลักษณะอาคารสถานที่เกี่ยวกับรักษาทรัพย์สิน
- (๕) ระเบียบคำสั่ง และมาตรการในการป้องกันรักษาทรัพย์สิน (ทำนองเดียวกันกับข้อ ๓ (๓))
- (๖) เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบทรัพย์สินที่เสียหาย
- (๗) รายงานสภาพอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาในท้องที่ที่เกิดเหตุ หรือใกล้เคียง

